

VERKLARING VAN VERHOOR VAN GETUIGE-DESKUNDIGE

Naam: Maria Petronella van den Berg

Geboortedatum: 5 mei 1965

Geboorteplaats: Hazerswoude

Beroep: speltherapeut

De getuige-deskundige heeft het volgende verklaard:

Ik ben hier voor de tweede keer omdat er sinds mijn vorige verhoor maatregelen in het onderwijs zijn doorgevoerd die grote impact hebben op kinderen.

Met deze brief doe ik een aanvulling op mijn verhoor van januari 2020. Dit vanuit een voortschrijdende bezorgdheid over de voortdurende maatregelen in het onderwijs en de impact hiervan op kinderen en jongeren en hun ouders.

Sinds de heropening van de basisscholen op 8 februari 2021 ná de tweede lockdown, is het Ministerie van OCW gekomen met aanvullende maatregelen voor heropening van het onderwijs. Vanaf april 2021 wil de Rijksoverheid starten met sneltesten in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, het MBO en HBO. Het sneltesten zal ook ingezet worden voor onderwijspersoneel en voor het personeel van de kinderopvang. De omvang van de schade die hier aan kinderen wordt toegebracht, zie ik terug in mijn praktijk bij de kinderen die ik behandel.

Het routinematig testen van gezonde kinderen is onverantwoordelijk en schadelijk. (Zie bron, Lewis).

Meerdere onderzoeken wijzen uit dat kinderen nauwelijks een rol spelen in de besmetting.

De maatregelen staan niet in verhouding staan tot de ernst en het gevaar van het virus.

Het sluiten van scholen is niet evidence-based (Lewis). Voor de rol van schoolsluitingen bij het minimaliseren van de transmissie van Sars-cov 19 is onvoldoende bewijs, de schade die schoolsluitingen aan kinderen berokkenen staat daarentegen onomstotelijk vast. Voor sommige kinderen is onderwijs de weg uit armoede; voor anderen is school een veilige haven. Leerachterstanden, verminderde sociale interactie en fysieke activiteit, meer mentale problemen en een toename van geweld en misbruik en verwaarlozing, zijn het gevolg van schoolsluitingen. Kinderen met speciale onderwijsbehoeften lopen een verhoogde risico op schade.

Onderzoek laat zien dat onderwijzers en schoolpersoneel niet méér risico lopen vergeleken met ander personeel. Kinderen hebben het minst te winnen en het meest te verliezen bij schoolsluitingen. Daarbij blijft de Nederlandse overheid in gebreke om de schade die gedaan wordt aan kinderen en jongeren in te zien, zoals blijkt uit talloze onderzoeken.

De aanvullende maatregelen die op 8 februari zijn ingevoerd door de Overheid zijn ingedeeld in drie categorieën: wettelijk verplicht, noodzakelijk en dringend advies; dat wil zeggen geen

verplichting. (zie bron). Bij dringend advies staat dat leerlingen die neusverkouden zijn of chronische verkoudheidsklachten hebben naar school mogen komen, alsook leerlingen die astma of hooikoorts hebben. Als kindertherapeut ken ik kinderen die last hebben van hooikoorts en niet op school mogen komen tot zij een negatieve test kunnen aantonen. Deze kinderen worden door school naar huis gestuurd om in quarantaine te gaan. Ook zie ik kinderen die met een snotneus door school teruggestuurd worden naar huis en ná het overhandigen van een negatieve test weer de school in mogen. Ook vinden er pesterijen en buitensluiting in school plaats als gevolg van verkoudheid of hooikoorts.

Er geldt een dringend (lees; níét verplicht) advies voor mondmaskers. In de praktijk zie ik dat leerlingen van groep 7 en 8 verplicht worden tot het dragen hiervan. Zo is er ook een dringend advies (lees: géén verplichting) voor de ophaal en brengzones op school om contact tussen leerlingen en ouders te beperken. Dit geldt ook voor het éénrichtingsverkeer in school. Het is een advies en géén verplichting. Ook het cohorting, maken van subgroepjes, is een advies en géén verplichting. Toch wordt dit beleid op verschillende scholen toegepast. De effecten van het toepassen van deze maatregelen zijn desastreus voor het onderwijs aan kinderen en voor het onderwijspersoneel en zijn schadelijk voor de fysieke en mentale gezondheid voor kinderen. (zie Peters, Carla).

Sinds de heropening van de basisscholen op 8 februari 2021 moet een klas in quarantaine bij één positieve leerling of leerkracht. Het advies is dat alle kinderen zich op dag vijf laten testen. Als die test negatief is, mogen ze terug naar school. Laten ouders hun kinderen niet testen, moeten ze tien dagen thuis blijven. Sneltesten leveren vals-positieve uitslagen op en per dag gaan kinderen onterecht in quarantaine en in isolatie en kunnen niet naar school en deelnemen aan het leven. De ouders die ik spreek zien zich gedwongen om óf hun kind te laten testen of om hun kind thuis in quarantaine te zetten voor 10 dagen. Daarbij geven ouders aan dat zij de sneltest liever niet willen omdat zij dit voor hun kind een grote belasting vinden, en dat de druk vanuit de omgeving ervoor zorgt dat zij ertoe overgaan om hun kind thuis te houden.

Laatst sprak ik een moeder die haar kind van elf jaar tien dagen met tegenzin binnen heeft gehouden omdat de ouders in de buurt erop toezagen dat zij zich aan de regels zou houden. Een kind vertelde mij dat hij zich schuldig voelde omdat de klas thuis moest blijven omdat hij positief getest was. Een ander kind vertelde mij dat als hij niet ging testen hij langer thuis moest blijven.

Leerkrachten op scholen moeten hun klas vertellen dat zij in quarantaine moeten omdat iemand uit de klas positief getest is. Zo vertelde een leerkracht mij dat zij bij het vertellen van dit nieuws, een huilende klas voor zich had die overstuur was. De juf ziet veel onrust in haar klas en de kinderen in de klas beschuldigen elkaar van het doen van een test; 'wie heeft de test gedaan waardoor wij naar huis moeten, en waarom laten jullie je testen'. Kinderen ervaren buitensluiting op school in de klas. Eén juf zegt dat zij sinds 15 februari verschillende malen met de klas in quarantaine moest als gevolg van een positieve uitslag van een kind en haar klas is in anderhalve maand tijd 20 dagen niet op school geweest. Wat ik zie als kindertherapeut is een grote onzekerheid en onrust bij kinderen (en leerkrachten) als gevolg van het wegvallen van de dagelijkse structuur en het ontbreken van een veilige basis op school. Ouders ervaren een grote druk en onrust omdat de kinderen plotseling ná schoolgang weer thuis komen te zitten door een positieve uitslag van een kind of leerkracht in de klas. Daarbij zie ik kinderen in mijn praktijk die thuis in isolatie worden gezet als gevolg van een positieve uitslag van een test van een klasgenootje. Als kindertherapeut heb ik kinderen gezien die in isolatie op hun kamer zijn gezet

voor een aaneengesloten periode van vijf dagen. Deze kinderen hebben geen klachten en worden binnenshuis gehouden en enkele kinderen worden in isolatie op hun kamer gehouden, apart van het gezin. Isolatie/separatie zijn termen uit de hulpverlening waar het toegepast wordt in noodsituaties. Het zijn vrijheidsbeperkende maatregelen die diep in het leven van kinderen ingrijpen. Je zondert een kind af van de anderen en je zet het kind alleen op zichzelf. Het betekent aaneengesloten alleen zijn. Bij separeren gaat het om ingrijpen ter wille van een ziekte en in dit geval van gezonde jonge mensen. Opgesloten zitten zonder contact met de buitenwereld kan traumatiserend zijn. De eenzaamheid kan kinderen en jongeren angstig en verdrietig maken. Ze kunnen zich in de steek gelaten en onbegrepen voelen. Onderzoek laat zien dat mensen na een separatie aangeven dat de separatie heeft geleid tot zinverlies en mensontwaardiging. Dat laatste betekent inflatie van de mens en verlies van datgene waardoor iemand zich werkelijk mens voelt. Daarbij ga je uit contact met je omgeving en het geeft gevoelens van onveiligheid, kwetsbaarheid, afwijzing van je persoon, verveling waarbij alle geluiden in huis te horen zijn en jij je afgezonderd voelt en afhankelijk bent van andere mensen in huis voor je eten en drinken. De grote afstand tussen het kind en de anderen in huis kan gevoelens van angst oproepen en verwarring geven en het gevoel overbodig te zijn. Ik zie in mijn praktijk en omgeving dat de rechtsbescherming van kinderen steeds verder afbrokkelt. Ook zie ik ouders die school geen veilige omgeving meer vinden voor hun kind en het vertrouwen in school verliezen en overwegen om hun kind van school af te halen en buitenschools te plaatsen.

Als kindtherapeut zie ik dat kinderen en jongeren gedemotiveerd raken als hun vrijheid wordt ontnomen. Je pakt ze de zeggenschap over zichzelf af en dat geeft gevoelens van machteloosheid. Doordat de kinderen geen contact kunnen hebben met anderen, gaan ze zich nog eenzamer voelen. Je bent ziek en je mag je omgeving en je ouders en grootouders niet ziek maken, dus het is nodig dat iemand ingrijpt. Ik zie in mijn praktijk een groep kinderen die mij vertellen dat zij minder zin in het leven hebben en zich lusteloos voelen.

Vanaf medio april 2021 komen er naar verwachting zelftesten beschikbaar voor het onderwijs. (zie bron). De zelftesten worden allereerst ingezet op middelbare scholen voor het risicogericht testen van leerlingen en onderwijspersoneel, als zij in dezelfde ruimte als een besmette persoon zijn geweest. Als zij positief zelftesten, gaan ze thuis in quarantaine en naar de GGD-teststraat. Leerlingen of docenten die binnen 1,5 meter met een besmet persoon zijn geweest ('nauwe contacten'), moeten zoals nu ook het geval is meteen naar huis en een afspraak maken bij de GGD voor een test.

Ook wordt de zelftest preventief ingezet voor onderwijspersoneel. Dit geldt ook voor personeel van kinderopvang, als de opvang in hetzelfde gebouw als de school zit. Zij kunnen de test thuis twee keer per week bij zichzelf uitvoeren, als ze geen klachten hebben. Het afnemen van zelftesten is altijd vrijwillig, wordt er bij gezegd, maar in de praktijk voedt deze ingreep een angstcultuur onder ouders en onderwijspersoneel. Ook in het hoger onderwijs wil het kabinet inzetten op zelftesten om meer fysiek onderwijs mogelijk te maken. In realiteit leidt dit testen tot minder fysiek onderwijs doordat er meer vals positieven komen. Bij de testkarakteristieken van sneltesten en een lage prevalentie leidt het testen tot enorme aantallen fout-positieven. Het routinematig testen van gezonde kinderen is onverantwoordelijk en schadelijk.

Tot voor kort golden er voor de zogeheten antigeentesten strenge eisen. Op advies van de expertgroep-Van der Zande zijn de medische regels niet van toepassing op de zelftesten en kunnen ze nu grootschalig worden ingezet. Zelftesten worden niet langer gekwalificeerd als een

medische handeling en vallen daarmee niet langer onder de wet Kwaliteit Klachten en Geschillen in de zorg (WKKGZ) en de wet Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO). Op grond van een gerechtvaardigd belang mag de school informatiegegevens verstrekken van leerlingen en medewerkers aan de GGD. Het ministerie van OCW heeft hierover recent een handreiking gepubliceerd. Bij het afnemen van een sneltest is de verantwoordelijkheid komen te liggen bij de afnemer zelf. Dat zijn de ouders van kinderen onder de zestien jaar.

Sneltesten bij niet zieke kinderen leidt tot schijnveiligheid, verstrekt angsten, en is ethisch onverantwoord. Dit zegt ook het Artsen collectief, waarvan de bron is bijgevoegd. Kinderen zijn bezig elkaar te controleren met de onzinnige taak te bewijzen dat zij gezond zijn. De wattenstaafjes van de sneltesten worden gesteriliseerd met ethyleenoxide (een gasvormig sterilisatiemiddel). Voor een enkele test kan dat waarschijnlijk geen kwaad, maar bij veelvuldige blootstelling kan dit kankerverwekkend zijn (zie bron). Bij hoe vaak testen het riskant wordt, weet volgens mij nog niemand. Hier zou onderzoek naar mogen komen. Hoe jonger het kind, hoe kwetsbaarder. Het risico dat met sneltesten wordt genomen is groter dan het belang dat zij ermee dient. Het is een glijdende schaal naar een testsamenleving die zeer schadelijk is voor kinderen.

De motie die op 23 maart 2021 door de TK is aangenomen om sneltesten te gaan gebruiken op scholen is in overtreding van de rechten van mensen zoals genoemd in de Nederlandse grondwet, Europese en internationale verdragen. Sneltesten bij leerlingen leidt dus tot inbreuk op integriteit van het lichaam en zijn in strijd met de Grondwet. Wederom is ons parlement afgeweken van de Grondwet en heeft nieuwe beperkingen vastgelegd in een wet. In onze Grondwet zijn voor de burgers belangwekkende rechten neergelegd, maar het parlement en internationale organisaties mogen bepalingen van de Grondwet negeren.

Toen de basisscholen opengingen in februari zijn er scholen geweest die een brief hebben opgesteld naar ouders waarin expliciet de zorg over testen op scholen en vaccineren werd weggenomen. De brief meldde dat sneltesten en vaccineren niet iets zou zijn wat binnen de school zou gaan plaatsvinden en dat dit een keuze zou blijven in de privésfeer en ten alle tijden een individuele keuze zijn. Onder een grote groep ouders heerst grote bezorgdheid over de voorgenomen sneltesten op scholen.

Inmiddels is er sprake van grote leerachterstanden in het VO en basisonderwijs.

Onderwijsminister Arie Slob (zie bron) voorspelde dat eindexamen leerlingen zullen doubleren, waarbij de gedane arbeid in eenzaamheid en onder hoogspanning ook nog eens voor niets lijkt te zijn geweest. Uit onderzoek blijkt dat het dragen van mondkapjes bij kinderen tot ernstige lichamelijke en psychische klachten kan leiden, zoals ademnood, verhoogde hartslag, hoofdpijn en huidproblemen. De afstandsregels leiden tot communicatieproblemen en ook psychische “verwijdering van de ander”. Kinderen maken melding van angstige en depressieve gevoelens. Ook de GGD meldt een toename van zelfmoordgedachten en eetstoornissen. De voorspelling is dat een miljoen kinderen binnen afzienbare tijd geestelijke hulp nodig zullen hebben. Dit is de prijs die kinderen en jongeren van de overheid moeten betalen ter bestrijding van een virus waar zij geen noemenswaardige last van hebben. En ondanks de inmiddels beschikbare kennis over de sterftcijfers en (geringe) verspreiding van het virus onder kinderen zijn de maatregelen voor hen disproportioneel strenger gemaakt.

Ik doe een dringend beroep op basis- en middelbare scholen, MBO's, HBO's, universiteiten, opvanginstellingen, de jeugdgezondheidszorg, de GGD en vele andere instellingen die de taak

hebben onze kinderen te begeleiden en onderwijs te geven. Het is de hoogste tijd dat schoolleidingen en schoolbesturen gaan opstaan voor de gezondheid en het welzijn van de kinderen en kritisch onderzoek gaan doen naar de medische en wetenschappelijke onderbouwing van dit beleid, en waarbij de meeste maatregelen die het onderwijs betreffen berusten op een dringend advies en geen verplichting zijn.

U noemt voorbeelden van omstandigheden waarover u zich zorgen maakt. Betekent dat dat ouders zich melden met kinderen bij u in de praktijk die zich zorgen maken over het welzijn van hun kinderen?

De ouders komen al met klachten van hun kinderen en in de gesprekken die ik heb met ouders komen deze dingen naar voren. Kinderen worden niet specifiek aangemeld met de mededeling dat ze problemen hebben door de maatregelen, maar regelmatig komt dit tijdens de therapie naar voren.

U zegt dat u soms in het onderwijs aanwezig bent. In welke hoedanigheid?

Ik geef daar speltherapie aan kinderen. Ik haal hen in de klas op en vraag dan hoe hun dag was. Dan vertellen ze mij deze dingen. Bovendien loop ik ook rond in de gangen en dan zie ik het ook.

Kunt u specificeren wat cohorting is?

Het betekent dat kinderen alleen in hun eigen subgroepjes (4-5 kinderen) met elkaar om mogen gaan. Zij mogen dan geen contact hebben met andere subgroepjes. Dat heeft grote implicaties. Als ik bijvoorbeeld een speelgroep wil beginnen op een school met kinderen vanuit verschillende klassen, dan kan dat niet. Dit hindert mij dus bij mijn werk, en het hindert de kinderen zelf, want het betekent dat zij met veel andere kinderen niet om mogen gaan, bijvoorbeeld op het schoolplein. Ook hier gaat het om een dringend advies, en niet om een verplichting. Scholen die hieraan doen, doen dit dus vanuit hun eigen beleid.

U zegt dat sommige kinderen vijf dagen lang in hun kamer worden opgesloten.

Het dringende advies van de overheid is dat kinderen bij een positieve besmetting in de klas naar huis gaan, zich daar laten testen, en bij een negatieve test weer terugkomen naar school. Testen zij positief, dan moeten zij thuisblijven. In de media wordt herhaaldelijk gezegd dat kinderen moeten voorkomen dat zij hun ouders/grootouders besmetten. Dat gaat dan een eigen leven leiden. Als gevolg daarvan nemen ouders maatregelen zoals het separeren van hun kinderen bij positieve test. Dit gebeurt ook bij gezinnen die bij mij in de praktijk komen. Ouders vertellen mij dan dat ze hun kind thuis in quarantaine hebben gehad. Daar zijn ouders die die hun kind in hun eigen kamer in quarantaine hebben gezet. Ik vraag dan waarom zij dit nodig vinden en hoe dat voor hen is. Er zijn ouders die hier heel treurig over zijn. Er zijn ook ouders die dit doen onder druk van hun omgeving. Er zijn ook ouders die denken dat het gewenst is, en niet stilstaan bij de impact die het op hun kind heeft. Ik probeer in contact te komen met de reden waarom ze dit doen. Ouders staan regelmatig in hun omgeving onder druk om dit te doen. Ik ga open het gesprek in en praat onbevooroordeeld met de ouders. Ik vraag dan aan de ouders hoe zij zich voelen en hoe hun kind zich voelt. Ouders vertellen mij dan over de impact die dit heeft gehad op hen en hun kinderen. Ik kan ze dan vertellen wat de schade is van het gedrag dat hun kind laat zien en hoe dit doorwerkt bij kinderen en in de relatie tussen ouders en kind.

Ik merk dat ouders en kinderen in eerste instantie weinig over het onderwerp willen praten, omdat het zo beladen is. Wanneer ik doorvraag, komen er wel verhalen los. Het is moeilijk om

over te praten, omdat er zoveel sprake is van polarisatie. Ik wil daarom graag allerlei soorten mensen bij me houden.

Heeft u een indruk van hoe dat is voor het kind?

Ik merk vooral veel spanning bij kinderen wanneer ze erover praten (fysieke spanning). Er ontstaat een emotionele reactie; kinderen gaan huilen en vinden het lastig om bij het onderwerp te blijven. Ik probeer ze dan te troosten en weer tot rust te brengen. Kinderen hebben het er heel moeilijk mee.

Hoor ik u zeggen dat u naar aanleiding van deze gebeurtenissen en de maatregelen van de overheid getraumatiseerde kinderen in uw praktijk ziet?

Jazeker. Er zijn ook kinderen die een heel klein gezin hebben en die voorheen (voor maart 2020) op een regelmatige basis hun opa's, oma's etc. zagen. Die familie was een grote steun voor deze kinderen. Ik ken kinderen die in hoge mate hun opa's, oma's, ooms en tantes missen. Ik ken een meisje van acht jaar dat aangeeft minder zin te hebben in het leven sinds ze haar familie niet meer mag zien. Haar ouders geven aan dat zij lusteloos is geworden. Dat is alleen maar terug te leiden tot deze regels die we met zijn allen moeten naleven.

U zegt dat ouders elkaar controleren op het naleven van de regels. Hoe ziet dat eruit?

Ik sprak bijvoorbeeld een moeder die aangaf dat zij in een klein dorp woont en dat de burens erop letten dat zij de regels naleeft en dat haar zoon niet buiten komt na een positieve test.

Ik vind deze situatie zeer triest om mee te maken. Als professionals wordt ons geleerd te zoeken naar hulpbronnen en veerkracht bij kinderen, maar dit gaat voorbij veerkracht. Veerkracht vind je bij kinderen in een gezonde maatschappij. Er is nu sprake van ouders die zoveel verloren hebben dat ze weinig draagkracht hebben, waardoor ook de kinderen door het ijs zakken.

Leiderdorp

3 april 2021

Voorgelezen en ondertekend,

.....

Maria Petronella van den Berg

.....

Drs. Pieter Kuit

Bronnen:

<https://www.bmj.com/content/372/bmj.n521>

<https://www.eoswetenschap.eu/gezondheid/heroverweeg-het-gebruik-van-mondmaskers-de-klas>

<https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/03/23/vanaf-medio-april-zelftesten-voor-het-onderwijs>

<https://www.verus.nl/sites/www.verus.nl/files/documenten/aanvullendservicedocumentmaatregelboensbo5feb.pdf>

<https://www.nrc.nl/nieuws/2021/03/07/het-gelobby-rond-het-eindexamen-a4034547>

<https://www.aob.nl/nieuws/leerlingen-voortgezet-onderwijs-lopen-vast/>

<https://www.wanttoknow.nl/gezondheid/corona-kwestie/weer-honderden-artsen-staan-op-tegen-hugo-de-jonge/>

Stadermann, F, Grondrechten, 2020, Spiegelbeeld

<https://www.ntvg.nl/artikelen/risicos-van-sterilisatie-met-ethyleenoxide/volledig>